

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 271/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Z. F., G., zastúpenej advokátom JUDr. M. F., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. decembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 238/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. F. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2013 doručená sťažnosť Z. F., G. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 14. decembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 238/2012.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje ako povinná v exekučnom konaní vedenom Okresným súdom Galanta (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 Er 1333/2010, ktorého predmetom je vymáhanie sumy 753,48 € v prospech obce K. (ďalej len „oprávnený“), ako aj vymáhanie trov exekúcie.

Sťažovateľke bolo 17. januára 2011 do vlastných rúk doručené upovedomenie o začatí exekúcie, keďže však v ňom poverený súdny exekútor neuviedol všetky tri exekučné tituly tvoriace právny základ vykonávanej exekúcie (platobné výmery oprávneného o vyrubení dane z nehnuteľností za obdobia 2002 – 2004), doručil sťažovateľke 7. februára 2011 upovedomenie o začatí exekúcie – oprava. Sťažovateľka podala včas proti obojm upovedomeniam námietky podľa § 50 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). V námietkach uviedla, že nie je možné vykonávať exekúciu na podklade troch exekučných titulov, keď exekučný súd vydal súdnemu exekútorovi iba jedno poverenie na vykonanie exekúcie, že v opravnom upovedomení o začatí exekúcie ju súdny exekútor nesprávne poučil o nemožnosti podať odvolanie a že exekučné tituly tvoriace právny základ vykonávanej exekúcie neboli riadne doručené, a tak nemohli nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť. V námietkach podaných 16. februára 2012 sťažovateľka dôvodila, že jej bol doručený iba jeden z troch platobných výmerov. Preto vo zvyšnej časti navrhla exekúciu zastaviť.

Po vyjadrení oprávneného okresný súd uznesením č. k. 12 Er 1333/2010-34 z 20. apríla 2011 sťažovateľkine námietky proti exekúcii zamietol. Zdôraznil, že v námietkach proti exekúcii podaných podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku možno brojiť len na podklade skutočností, *„ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, a ktoré by mohli spôsobiť jeho nevykonateľnosť, bránili by jeho vymáhateľnosti, prípadne, pre ktoré by bola exekúcia neprípustná. Predmetom skúmania v tomto štádiu konania nie sú okolnosti, za ktorých došlo k vydaniu exekučného titulu, a ktoré nastali ešte pred vznikom exekučného titulu, pričom v čase podania návrhu, na základe ktorého bol exekučný titul následne vydaný ich povinný neuvádzal.“*. V tejto súvislosti okresný súd zhodnotil, že sťažovateľka uviedla vo svojich námietkach *„skutočnosti, ktoré mali nastať pred tým, ako*

sa exekučný titul stal právoplatným a vykonateľným, to znamená, že spochybňuje dôvodnosť nároku a tým exekučného titulu“. Okresný súd ďalej dôvodil, že všetky tri exekučné tituly *„riadne nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť, nakoľko boli povinnému riadne doručené a povinný voči nim nepodal v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Ide o rozhodnutia, ktoré spĺňajú všetky materiálne aj formálne náležitosti, ktoré exekučný titul má spĺňať, aby mohol byť podkladom pre výkon exekúcie... To že v danom prípade sa exekúcia vykonáva na základe troch exekučných titulov nie je v žiadnom prípade v rozpore so zákonom...“.* Okresný súd v závere svojho uznesenia poučil účastníkov exekučného konania, že odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné.

Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, v ktorom opätovne dôvodila absenciou riadneho doručenia (a tým aj právoplatnosti a vykonateľnosti) exekučných titulov. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 3 CoE 23/2011-56 zo 14. februára 2012 odvolanie sťažovateľky odmietol. Citujúc § 50 ods. 4 Exekučného poriadku v spojení s § 202 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) konštatoval, že sťažovateľkiným *„odvolaním bolo napadnuté uznesenie, proti ktorému z. č. 233/1995 Z. z. nepripúšťa podanie odvolania“.*

Uznesenie krajského súdu napadla sťažovateľka dovolaním, pretože podľa jej názoru jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedla, že *„podala návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu podľa § 57 ods. 1 písm. a/ exekučného poriadku, pretože platobné výmery, ktoré boli titulom exekúcie, neboli právoplatné a vykonateľné, pretože jej neboli riadne doručené. Oprávnený svojvoľne... vyznačil právoplatnosť a vykonateľnosť výmerov.“.* Poukázala na to, že *„nepodala námietky, ale návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku...“.*

Najvyšší súd uznesením zo 14. decembra 2012 v konaní sp. zn. 1 Cdo 238/2012 dovolanie sťažovateľky odmietol. Preskúmajúc odvolacie uznesenie krajského súdu cez prizmu vady podľa § 237 písm. f) OSP rovnako ako krajský súd poukázal na § 202

ods. 2 OSP a uviedol, že „v predmetnej veci odvolanie... smerovalo proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým zamietol námietky povinnej proti exekúcii a exekučný poriadok nemá ustanovenie, v ktorom by sa prípustnosť odvolania proti takémuto rozhodnutiu výslovne uvádzala... Pokiaľ povinná v dovolaní namietala, že obsahom jej podania bol návrh na zastavenie exekúcie, je nutné uviesť, že konanie o zastavenie exekúcie je relatívne samostatným konaním v rámci exekučného konania, predmetom ktorého je zistenie, či sú dôvody, pre ktoré nemožno v exekúcii pokračovať. Rozhodovanie o námietkach proti exekúcii a o návrhu na zastavenie exekúcie sú dve relatívne samostatné konania v rámci exekučného procesu. Nič nebráni tomu, aby exekučný súd v ďalšom štádiu exekučného konania rozhodol aj o takomto návrhu povinného, ak bol uplatnený.“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka uvádza, že súčasťou jej námietok bol aj návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku, pretože „nebolo preukázané, že boli uvedené platobné výmery sťažovateľke ako daňovníkovi riadne doručované v zmysle... zákona o správe daní a poplatkov“. Podľa sťažovateľky „mal prvostupňový súd v rámci rozhodovania o námietkách voči upovedomeniu o začatí exekúcie rozhodnúť aj o návrhu na zastavenie exekúcie... Proti rozhodnutiu o zastavení konania v zmysle ust. § 57 ods. 1 písm. a) exekučného poriadku je podľa ust. § 58 ods. 4 exekučného poriadku odvolanie prípustné.“.

Aj odvolací súd podľa názoru sťažovateľky jej „znemožnil... konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f) OSP“, pretože jej „odvolanie... odmietol z dôvodu, že proti rozhodnutiu o zamietnutí námietok nie je prípustný opravný prostriedok, hoci predmetom konania pred prvostupňovým súdom bol návrh na zastavenie exekúcie, voči ktorému je v zmysle ust. § 58 ods. 4 exekučného poriadku odvolanie prípustné“. Keď potom najvyšší súd ako súd dovolací dovolanie sťažovateľky odmietol, „neaplikoval na vec relevantnú právnu normu a jeho rozhodnutie je z toho dôvodu nie len svojvoľné, ale aj porušením práva na spravodlivý súdny proces“.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.12.2012 sp. zn. 1Cdo 238/2012 bolo porušené.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.12.2012 sp. zn. 1Cdo 238/2012 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov konania vo výške 331,13 €, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu JUDr. M. F., so sídlom B. do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľka preň v petite svojej sťažnosti záväzným spôsobom (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) určila za predmet ústavno-súdneho prieskumu uznesenie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Vadou odvolacieho rozhodnutia vytýkanou v podanom dovolaní bolo odňatie možnosti konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP] tým, že odvolanie sťažovateľky proti zamietnutiu jej námietok okresným súdom krajský súd odmietol ako neprípustné.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/2001) alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 115/03). Ústavný súd teda v rámci predbežného prerokovania sťažnosti musel zistiť, či jej obsah a obsah k nej priložených rozhodnutí všeobecných súdov signalizuje možnosť odmietnutia spravodlivosti napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, s výnimkou ich arbitrárnosti alebo zjavnej

neodôvodnenosti majúcej za následok porušenie základného práva (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Pokiaľ ide o otázku prípustnosti odvolania povinného proti uzneseniu exekučného súdu, ktorým tento zamietol námietky proti exekúcii podané podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku, ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti dospel k záveru, že najvyšší súd dospel k ústavne konformnému výkladu relevantných ustanovení procesných kódexov (§ 202 ods. 2 OSP a § 50 ods. 4 Exekučného poriadku).

Podľa § 202 ods. 2 OSP odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak...

Podľa § 50 ods. 4 Exekučného poriadku proti rozhodnutiu, ktorým sa vyhovel námietkam, je prípustné odvolanie.

Bez ambície preskúmať právne závery všeobecných súdov, avšak v záujme presvedčivosti odôvodnenia svojho rozhodnutia, ústavný súd konštatuje, že z citovaných ustanovení je nad všetky pochybnosti zrejmé, že odvolanie proti uzneseniu exekučného súdu o námietkach proti exekúcii podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku je možné podať len v prípade kladného (vyhovujúceho) rozhodnutia. Z § 50 ods. 4 Exekučného poriadku v spojení s § 202 ods. 2 OSP nemožno žiadnou ustálenou interpretačnou praxou dospieť k záveru o prípustnosti odvolania proti zamietavému rozhodnutiu exekučného súdu o námietkach proti exekúcii.

Ústavný súd tak závery najvyššieho súdu o absencii vady podľa § 237 písm. f) OSP v rozhodnutí krajského (odvolacieho) súdu hodnotí ako ústavne akceptovateľné v plnej miere.

Ústavný súd však neopomenul, že sťažovateľka vo svojom dovolaní i v sťažnosti doručenej ústavnému súdu zdôrazňovala, že podstatou jej podaní adresovaných okresnému súdu po doručení upovedomení o začatí exekúcie bol návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu, že rozhodnutia, ktoré exekučný súd považoval za exekučné tituly, sa nestali vykonateľnými.

Najvyšší súd k uvedenej námietke zaujal stanovisko o relatívnej procesnej samostatnosti konania o námietkach proti exekúcii a konania o návrhu na zastavenie exekúcie a zdôraznil, že *„nič nebráni tomu, aby exekučný súd v ďalšom štádiu exekučného konania rozhodol aj o takomto návrhu povinného, ak bol uplatnený“*.

Podľa názoru ústavného súdu s ohľadom na okolnosti posudzovaného prípadu citovaný záver najvyššieho súdu nevykazuje známky ústavného nesúladu. Sťažovateľka ústavnému súdu nedoručila fotokópie svojich podaní adresovaných okresnému súdu, preto nie je možné jednoznačne ustáliť, či ich obsahom bol aj návrh na zastavenie exekúcie. Podstatné je však zistenie, že okresný súd uznesením č. k. 12 Er 1333/2010-34 z 20. apríla 2011 rozhodoval len o námietkach sťažovateľky proti exekúcii. Vyplýva to zo záhlavia predmetného uznesenia (*„o námietkach povinného proti exekúcii a trovám exekučného konania“*) a z jeho výroku (*„súd námietky povinného proti exekúcii... zamietá“*). Ak teda okresný súd uznesením, ktoré bolo následne napadnuté odvolaním sťažovateľky, rozhodoval len o námietkach sťažovateľky proti exekúcii, nemožno otázku prípustnosti odvolania posudzovať v intenciách procesnej regulácie zastavenia exekúcie (§ 58 ods. 4 Exekučného poriadku), ako to v sťažnosti naznačovala sťažovateľka (s. 5 a s. 6 sťažnosti). Použitie zásady neformálnosti pri posudzovaní obsahu procesného úkonu, čím sťažovateľka tiež dôvodila, je v okolnostiach prípadu irelevantné, pretože okresný súd nijako autoritatívne neformuloval záver, že o návrhu na zastavenie exekúcie nerozhodne, a najvyšší súd zreteľne uviedol, že exekučný súd sa takýmto návrhom v ďalšom štádiu exekučného konania bude musieť zaoberať. Tak aj pre záver ústavného súdu je rozhodujúce, že najvyšší súd sťažovateľkino dovolanie odmietol v spätosti s formuláciou názoru, že ak sťažovateľka účinne návrh na zastavenie exekúcie podala, je povinnosťou okresného súdu o ňom rozhodnúť, avšak nie je povinnosťou okresného súdu rozhodnúť o ňom súčasne s rozhodnutím o námietkach proti exekúcii.

Ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd ústavne konformným spôsobom aplikoval na skutkové okolnosti sťažovateľkinho prípadu relevantné ustanovenia procesných kódexov a otázku sťažovateľkinho návrhu na zastavenie exekúcie posúdil spôsobom, ktorý nevykazuje žiadne signály odňatia spravodlivosti. Sťažnosť sťažovateľky preto ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky (návrh na zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, návrh na priznanie náhrady trov konania) už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2013